ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

6. mai 2009 *

Kohtuasjas T-127/04,

KME Germany AG, varem KM Europa Metal AG, asukoht Osnabrück (Saksamaa),

KME France SAS, varem Tréfimétaux SA, asukoht Courbevoie (Prantsusmaa),

KME Italy SpA, varem Europa Metalli SpA, asukoht Firenze (Itaalia),

esindajad: advokaadid M. Siragusa, A. Winckler, G. C. Rizza, T. Graf ja M. Piergiovanni,

hagejad,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: É. Gippini Fournier, keda abistas *solicitor* C. Thomas,

kostja,

mille ese on esiteks nõue tühistada hagejatele komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse K(2003) 4820 (lõplik), mis käsitleb [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetlust (juhtum COMP/E-1/38.240 – Tööstuslikud torud), artikli 2 punktide c, d ja e alusel määratud trahvid või vähendada nende summat, ja teiseks komisjoni vastuhagi nimetatud trahvide suurendamiseks,

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja esimees M. E. Martins Ribeiro, kohtunikud S. Papasavvas ja N. Wahl (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik C. Kantza,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. veebruari 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 KME Germany AG (varem KM Europa Metal AG), KME France SAS (varem Tréfimétaux SA) ja KME Italy SpA (varem Europa Metalli SpA) kuuluvad Euroopa tööstuskontserni, mis on noteeritud börsil ja mis tegutseb kogu maailmas. See kontsern on üks maailma suurimaid vasest ja vasesulamitest pooltoodete tootjaid. 1995. aasta juunini moodustasid KME France ja KME Italy ühiselt KME Germanyst eraldiseisva ettevõtte. Alles pärast seda kuupäeva moodustasid KME Germany, KME Italy ja KME France ühe ja sama kontserni (KME Germanyt, KME Italyt ja KME France'i nimetatakse edaspidi vahet tegemata „hagejateks" või „KME kontserniks").

2 Pärast seda, kui Mueller Industries Inc. oli esitanud komisjonile teabe, teostas viimane nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 14 alusel 2001. aasta märtsis etteteatamata uurimised järgmiste äriühingute ruumides: Outokumpu Oyj ja Luvata Oy (varem Outokumpu Copper Products Oy) (edaspidi ühiselt „Outokumpu"), Wieland-Werke AG (edaspidi „Wieland") ning hagejad.

3 9. aprillil 2001 tegi Outokumpu komisjonile ettepaneku teha koostööd vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb trahvide määramata jätmist või vähendamist kartellide puhul (EÜT 1996, C 207, lk 4; edaspidi „1996. aasta koostööteatis"). Sellekohase märgukirja esitas ta 30. mail 2001.

4 Vastuseks määruse nr 17 artikli 11 lõike 2 alusel koostatud informatsiooninõudele, mille komisjon saatis 2002. aasta juulis KME kontsernile ja Wielandile, palus viimane 30. septembril 2002 kohaldada tema suhtes 1996. aasta koostööteatist.

5 Selle informatsiooninõude peale palus KME kontsern 15. oktoobril 2002 omakorda kohaldada nimetatud koostööteatist.

6 Pärast seda, kui komisjon oli läbi viinud uurimise, mis sisaldas täiendavaid kontrolle Outokumpu ja KME kontserni ruumides, osalenud kohtumistel Outokumpu, KME kontserni ja Wielandi esindajatega ning saatnud KME kontsernile ja Wielandile määruse nr 17 artikli 11 alusel täiendavad informatsiooninõuded, algatas ta 2003. aasta juulis rikkumise tuvastamise menetluse ja võttis vastu vastuväiteteatise, mille adressaadid olid KME kontsern, hageja ja Outokumpu. Kuna adressaadiks olevad ettevõtjad ei taotlenud enda ärakuulamist, siis seda ka ei korraldatud.

7 16. detsembril 2003 võttis komisjon vastu otsuse K(2003) 4820 (lõplik), mis käsitleb [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetlust (juhtum COMP/E-1/38.240 – Tööstuslikud torud) (edaspidi „vaidlustatud otsus"), mille kokkuvõte avaldati 28. aprilli 2004. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT L 125, lk 50).

8 Vaidlustatud otsusest nähtub, et tootjad, kes moodustasid kliima- ja külmutusseadmetes kasutatavate torude kvaliteedi ühenduse (Cuproclima Quality Association, edaspidi „Cuproclima") ja kelle hulgas oli ka hageja, leppisid 1980. aastate lõpus kokku koostöös konkurentsiküsimustes.

9 Kohtumised, mida Cuproclima korraldas kaks korda aastas, kujutasid endast korrapärast võimalust arutada pärast ametliku päevakorra ammendumist hindade üle ja määrata need kindlaks ning leppida kokku muudes tööstuslikke torusid puudutavates kaubandustingimustes. Neid konkurentsieeskirjadega vastuolus olevaid kohtumisi täiendas asjaomaste ettevõtjate vaheline kahepoolne teabevahetus. Asjaomased ettevõtjad määrasid kindlaks tööstuslike torude hinnasuunad ja muud kaubandustingimused, kooskõlastasid hinnatõusud, jagasid omavahel kliendid ja turuosad ning kontrollisid oma konkurentsivastaste kokkulepete järgimist, määrates esiteks turgudele juhid ja vahetades teiseks konfidentsiaalseid andmeid.

10 Vaidlustatud otsus sisaldab eelkõige järgmisi sätteid:

„Artikkel 1

Järgmised ettevõtjad rikkusid [EÜ] artikli 81 lõike 1 ja alates 1. jaanuarist 1994 EMP lepingu artikli 53 lõike 1 sätteid, osaledes märgitud ajavahemikel kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevustes, mis seisnesid hindade kindlaksmääramises ja turgude jagamises tööstuslike torude sektoris:

a) [Wieland], 3. maist 1988 kuni 22. märtsini 2001;

b) Outokumpu […], üksinda 3. maist 1988 kuni 30. detsembrini 1988 ning koos [Luvataga] 31. detsembrist 1988 kuni 22. märtsini 2001;

c) [Luvata], 31. detsembrist 1988 kuni 22. märtsini 2001 (koos Outokumpuga […]);

d) [KME Germany], üksinda 3. maist 1988 kuni 19. juunini 1995 ja koos [KME France'i] ning [KME Italyga] 20. juunist 1995 kuni 22. märtsini 2001;

e) [KME Italy], koos [KME France'iga] 3. maist 1988 kuni 19. juunini 1995 ning koos [KME Germany] ja [KME France'iga] 20. juunist 1995 kuni 22. märtsini 2001;

f) [KME France], koos [KME Italyga] 3. maist 1988 kuni 19. juunini 1995 ning koos [KME Germany] ja [KME Italyga] 20. juunist 1995 kuni 22. märtsini 2001.

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud rikkumiste eest määratakse järgmised trahvid:

a) [Wieland]: 20,79 miljonit eurot;

b) Outokumpu […] ja [Luvata], solidaarselt: 18,13 miljonit eurot;

c) [KME Germany], [KME France] ja [KME Italy], solidaarselt: 18,99 miljonit eurot;

d) [KME Germany]: 10,41 miljonit eurot;

e) [KME Italy] ja [KME France] solidaarselt: 10,41 miljonit eurot.” [Siin ja edaspidi on osundatud õigusakti tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

11 Esiteks leidis komisjon trahvi lähtesumma kindlaksmääramise osas, et rikkumine, mis seisnes peamiselt hindade kindlaksmääramises ja turgude jagamises, oli oma laadilt väga raske rikkumine (vaidlustatud otsuse põhjendus 294).

12 Rikkumise raskusastme kindlaksmääramisel arvestas komisjon ka asjaolu, et kartell hõlmas kogu Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) territooriumi (vaidlustatud otsuse põhjendus 316). Lisaks sellele uuris komisjon rikkumise tegelikku mõju ja tuvastas, et kartellikokkulepe „mõjutas kogu turgu” (vaidlustatud otsuse põhjendus 314).

13 Viimati nimetatud tõdemusele jõudmisel tugines komisjon eelkõige järgmistele tõenditele. Esiteks võttis ta arvesse kartellikokkuleppe rakendamist, tuginedes asjaolule, et osapooled vahetasid omavahel teavet müügimahtude ja hinnatasemete kohta (vaidlustatud otsuse põhjendus 300). Teiseks kinnitasid toimikumaterjalid, et hinnad langesid siis, kui salajast kokkulepet rangelt ei järgitud, ja tõusid oluliselt muudel perioodidel (vaidlustatud otsuse põhjendus 310). Kolmandaks viitas komisjon kartelliliikmete ühisele turuosale, mis oli 75–85% (vaidlustatud otsuse põhjendus 310). Neljandaks tuvastas komisjon, et kartellikokkuleppe poolte vastavad turuosad jäid kogu

rikkumise perioodil suhteliselt stabiilseks, isegi kui nende kliendid mõnikord muutusid (vaidlustatud otsuse põhjendus 312).

14 Lõpuks võttis komisjon rikkumise raskusastme kindlaksmääramisel arvesse veel ka asjaolu, et tööstuslike vasktorude turg kujutas endast olulist sektorit, mille väärtuseks EMP tasandil hinnati kuni 288 miljonit eurot (vaidlustatud otsuse põhjendus 318).

15 Kõiki neid asjaolusid arvestades järeldas komisjon, et kõnealust rikkumist tuleb pidada väga raskeks (vaidlustatud otsuse põhjendus 320).

16 Teiseks rakendas komisjon asjaomaste ettevõtjate suhtes erinevat kohtlemist, et võtta arvesse iga ettevõtja tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada oluliselt konkurentsi. Selles osas tuvastas komisjon erinevuse turuosade vahel, mida EMP tööstuslike torude turul omasid ühelt poolt KME kontsern, kes oli [*konfidentsiaalne*] [1]% suuruse turuosaga EMÜ turul juhtiv ettevõtja, ning teiselt poolt Outokumpu ja Wieland, kelle turuosad oli vastavalt [*konfidentsiaalne*]% ja 13,4%. Seda erinevust arvestades määrati Outokumpule ja Wielandile määratud trahvi lähtesummaks 33% sellest, mis määrati KME kontsernile ehk 11,55 miljonit eurot Outokumpule ja Wielandile ning 35 miljonit eurot KME kontsernile (vaidlustatud otsuse põhjendused 327 ja 328).

17 Kuna KME kontsern loodi 1995. aastal, jagas komisjon määratud trahvi lähtesumma, st 35 miljonit eurot kaheks osaks. Esimene osa aastate 1988–1995 kohta (eristades KME Germanyt, KME France'i ja KME Italyt) ning teine osa aastate 1995–2001 kohta (käsitledes neid kolme üksust kontsernina). Nimetatud lähtesumma jagati seejärel järgmiselt: 8,75 miljonit eurot KME Germanyle (1988–1995); 8,75 miljonit eurot

1 – Konfidentsiaalsed andmed on kustutatud.

solidaarselt KME Italyle ja KME France'ile (1988–1995) ja 17,50 miljonit eurot KME kontsernile, st solidaarselt KME Germanyle, KME France'ile ja KME Italyle (1995–2001) (vaidlustatud otsuse põhjendus 329).

18 Kolmandaks, selleks et arvestada vajadust määrata trahv tasemel, mis tagaks trahvi hoiatava mõju, suurendas komisjon Outokumpule määratud trahvi lähtesummat 50% võrra, mis tegi trahvisummaks 17,33 miljonit eurot, leides, et Outokumpu ülemaailmne käive, mis ületas 5 miljardit eurot, näitas, et tema suurus ja majanduslik võim lubavad nimetatud suurendamist (vaidlustatud otsuse põhjendus 334).

19 Neljandaks kvalifitseeris komisjon rikkumise, mis kestis 3. maist 1988 kuni 22. märtsini 2001, kestuse „pikaks". Seega pidas komisjon kohaseks suurendada asjaomastele ettevõtjatele määratud trahvi lähtesummat 10% võrra iga kartellis osaletud aasta eest. Seega suurendas komisjon KME kontsernile aastate 1995–2001 eest määratud trahvi lähtesummat 55% võrra ja ühelt poolt KME Germanyle ning teiselt poolt KME Italyle ja KME France'ile aastate 1988–1995 eest määratud trahvide lähtesummat 70% võrra. Sellest tulenevalt määrati trahvide lähtesummaks kogu KME kontsernile 56,88 miljonit eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 338, 342 ja 347).

20 Viiendaks suurendati Outokumpule määratud trahvi põhisummat raskendavate asjaolude alusel korduvuse tõttu 50% võrra, sest ta oli olnud komisjoni 18. juuli 1990. aasta otsuse 90/417/ESTÜ [ST] artikli 65 kohaldamise menetluses seoses külmvaltsitud roostevabast terasest toodete Euroopa tootjate kokkuleppe ja kooskõlastatud tegevusega (EÜT L 220, lk 28) adressaadiks (vaidlustatud otsuse põhjendus 354).

21 Kuuendaks möönis komisjon kergendavate asjaolude alusel, et ilma Outokumpu koostööta oleks ta suutnud tõendada rikkuva käitumise olemasolu üksnes nelja aasta kohta, ning seetõttu vähendas ta tema trahvi põhisummat 22,22 miljoni euro võrra selliselt, et põhisumma vastab trahvile, mis talle oleks selle perioodi eest määratud (vaidlustatud otsuse põhjendus 386).

22 Seitsmendaks ja viimaseks vähendas komisjon 1996. aasta koostööteatise D jao alusel trahvisummasid järgmiselt: 50% võrra Outokumpul, 20% võrra Wielandil ja 30% võrra KME kontsernil (vaidlustatud otsuse põhjendused 402, 408 ja 423).

Menetlus ja poolte nõuded

23 Hagejad esitasid hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 1. aprillil 2004.

24 Kuna Esimese Astme Kohtu kodade koosseis muutus, kuulub ettekandja-kohtunik nüüd kaheksanda koja koosseisu, mistõttu käesolev kohtuasi määrati sellele kojale.

25 Vastureplliigis palus komisjon hagejatele määratud trahvi summat suurendada, kuna hagejad vaidlustasid oma repliigis teatud faktilisi asjaolusid, mida haldusmenetluses ei vaidlustatud. Esimese Astme Kohus palus hagejatel selle vastuhagi peale oma märkused esitada, mida nad ettenähtud tähtajal ka tegid.

26 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (kaheksas koda) alustada suulist menetlust ja palus Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames pooltel esitada teatud dokumente ning esitas neile kirjalikke küsimusi, millele pooled ettenähtud tähtajal vastasid.

27 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kuulati ära 27. veebruari 2008. aasta kohtuistungil. Sel puhul kasutasid hagejad ühe oma väite toetuseks dokumente, mis sisaldasid eelkõige statistilisi andmeid ja graafikuid ühelt poolt tööstuslike torude ja teiselt poolt vase hinna kujunemise kohta. Komisjon ei olnud nende dokumentide kasutamisega nõus, kinnitades, et tal ei ole olnud võimalust kontrollida neis esitatud teabe tõelevastavust ja et see teave puudutab igal juhul muud ajavahemikku kui see, mis seondub vaidlusaluste faktidega.

28 Dokumente, mille hagejad esitasid kohtuistungil, toimikusse ei lisatud.

29 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

– vähendada KME kontsernile määratud trahvi oluliselt;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt;

– mõista komisjonilt välja hagejate kulud, mis tekkisid seoses pangagarantii esitamisega trahvi maksmise asemel enne Esimese Astme Kohtu otsust;

– võtta kõik muud meetmed, mida Esimese Astme Kohus võiks kohaseks pidada.

30 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt;

– suurendada hagejatele määratud trahvi summat.

Õiguslik käsitlus

31 Käesoleva hagi toetuseks esitavad hagejad viis väidet, mis kõik käsitlevad neile määratud trahvi summa kindlaksmääramist. Need väited tuginevad vastavalt kartelli tegeliku mõju mittekohasele arvessevõtmisele trahvi lähtesumma arvutamisel, asjaomase turu suuruse mittekohasele hindamisele, trahvi ekslikule suurendamisele

rikkumise kestuse tõttu, kergendavate asjaolude arvesse võtmata jätmisele ja 1996. aasta koostööteatise väärale kohaldamisele.

32 Kõigepealt tuleb meenutada esiteks, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 290–387 nähtub, et komisjon määras rikkumise eest trahvid määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 alusel, ja teiseks, et kuigi komisjon ei viita vaidlustatud otsuses otseselt suunistele määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1988, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „suunised"), on selge, et ta määras trahvide summa kindlaks suunistes kehtestatud meetodit kohaldades.

33 Kuigi suuniseid ei saa lugeda õigusnormiks, kujutavad need endast käitumisnormi, mis sisaldab viidet järgimisele kuuluvale praktikale ning mida komisjon ei või konkreetsel juhul eirata, esitamata võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas olevaid põhjendusi (vt Euroopa Kohtu 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 91 ja viidatud kohtupraktika).

34 Seega peab Esimese Astme Kohus vaidlustatud otsusega määratud trahvide seaduslikkuse kontrollimise raames kindlaks tegema, kas komisjon teostas oma kaalutlusõigust vastavalt suunistes sätestatud meetodile, ja kui kohus tuvastab, et komisjon ei ole meetodit järginud, peab kohus kontrollima, kas see kõrvalekaldumine on õiguslikult piisavalt õigustatud ja põhjendatud. Siinkohal tuleb märkida, et Euroopa Kohus on kinnitanud esiteks suuniste enda põhimõtte ja teiseks neis kehtestatud meetodi kehtivust (Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punktid 252–255, 266, 267, 312 ja 313).

35 Suuniste vastuvõtmisest tulenev komisjoni kaalutlusõiguse piiramine ei ole tegelikult vastuolus komisjonile sisulise kaalutlusruumi säilitamisega. Suunistes on erinevaid

paindlikke elemente, mis võimaldavad komisjonil oma kaalutlusõigust kasutada kooskõlas määruse nr 17 sätetega, nagu Euroopa Kohus neid on tõlgendanud (vt eespool punktis 34 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 267).

36 Seega, sellistes valdkondades, kus komisjonil on kaalutlusruum näiteks osas, mis puudutab suurendamismäära kohaldamist kestuse alusel, piirdub nende hinnangute seaduslikkuse kontroll ilmse hindamisvea puudumise kontrollimisega (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 18. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-241/01: Scandinavian Airlines System *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2917, punktid 64 ja 79).

37 Komisjoni kaalutlusõigus ja selle piirid ei mõjuta ka põhimõtteliselt seda, kuidas ühenduste kohus teostab oma täielikku pädevust (Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2501, punkt 538), mis annab talle õiguse komisjoni määratud trahvi summa tühistada, seda vähendada või suurendada (vt selle kohta Euroopa Kohtu 8. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-3/06 P: Groupe Danone *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-1331, punktid 60–62; Esimese Astme Kohtu 21. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-368/00: General Motors Nederland ja Opel Nederland *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-4491, punkt 181).

Esimene väide, mis tugineb kartellikokkuleppe tegeliku mõju mittekohasele arvessevõtmisele

Poolte argumendid

38 Esimeses väites kinnitavad hagejad, et komisjonil oli antud asjas trahvide kindlaksmääramisel kohustus võtta arvesse kartellikokkuleppe tegelikku mõju turule. Hagejad

leiavad, et vaidlustatud otsuses on tehtud viga, kuna komisjon rikkus nimetatud kohustust. Sellega rikkus komisjon ka võrdse kohtlemise põhimõtet, proportsionaalsuse põhimõtet ja suuniseid. Lisaks on vaidlustatud otsuses sisalduvad põhjendused ja järeldused kartellikokkuleppe tegeliku mõju kohta ekslikud, tõendamata ja vastuolulised.

39 Lisaks sellele väidavad hagejad, et käesolevas asjas oli komisjon seda enam kohustatud kartelli tegelikku mõju kohaselt tõendama põhjenduse tõttu, mille ta esitas, määrates hagejatele kolm korda suurema trahvi lähtesumma kui Wielandile ja Outokumpule. Hagejad meenutavad, et põhjendus, mille komisjon esitas selle erineva kohtlemise selgitamiseks, on vajadus võtta arvesse iga ettevõtja kaalu ja seega tema õigusvastase tegevuse tegelikku mõju konkurentsile. Hagejad leiavad, et on ilmne, et see põhjendus tugineb eeldusele, et kartellikokkuleppel on tegelik mõju olemas. Süüdistatud ettevõtjate individuaalse tegevuse mõjust lähtuv erinevate trahvide määramine omab mõtet üksnes siis, kui kogu rikkumisel oli turul tegelik mõju.

40 Komisjoni seisukoht, et kartellikokkuleppe laad oli piisav õigustamaks KME kontsernile rikkumise raskuse tõttu määratud trahvi lähtesummat, on põhjendamatu ja sellega ei saa nõustuda.

41 Hagejad meenutavad, et vastuseks vastuväiteteatisele esitasid nad konsultatsiooniettevõtte koostatud aruande (edaspidi „esialgne aruanne”), mis kinnitas, et rikkumisel puudus tegelik mõju hindadele. Lisaks sellele esitasid hagejad käesolevas menetluses kaks muud aruannet (edaspidi „esimene täiendav aruanne” ja „teine täiendav aruanne”), mis on lisatud vastavalt hagiavaldusele ja repliigile. Need kaks aruannet on koostatud esialgse aruande kahe autori poolt ja need kinnitavad viimati nimetatud aruandes esitatud järeldusi.

42 Viidates vaidlustatud otsuse põhjendustele 299, 300 ja 314, väidavad hagejad, et komisjoni lähenemisviis on vastuoluline, kuna see ei ole loogiline, et komisjon ühelt poolt kinnitab, et kartellikokkuleppe mõju hindadele ei olnud võimalik kindlaks teha ja teiselt poolt järeldab, et kartellikokkuleppel oli tegelikult hindadele mõju.

43 Hagejad väidavad, et arvestades komisjoni poolt välja toodud asjaolu, et hindade tõus ja nõudluse kasv langesid kokku, oleks komisjon pidanud tegema empiirilise analüüsi. Kohase ökonomeetrilise uurimuse puudumise korral oleks komisjon pidanud järeldama, et ei ole võimalik *a priori* kindlaks teha, kas hinnatõus tulenes ettevõtjatevahelisest koostööst või oli see täielikult nõudluse kasvu tagajärg.

44 Lisaks väidavad hagejad, et komisjoni kinnitused esialgse aruande kohta on ekslikud. Selles osas viitavad hagejad peamiselt kahele täiendavale aruandele ja kinnitavad, et esialgses aruandes sisalduv analüüs näitas õigesti, et kartellikokkuleppel puudus hinnakõikumistele igasugune tegelik mõju.

45 Lõpuks väidavad hagejad, viidates oma neljandas väites esitatud argumentidele, et toimik sisaldab näiteid selle kohta, et salajasi kokkuleppeid ei järgitud, ning et nemad rakendasid kartellikokkulepet piiratult.

46 Hagejad järeldavad seega, et nende trahvi lähtesumma oleks tulnud määrata kartellirikkumistele kohaste trahvide taseme madalaimale astmele ning see oleks pidanud olema väiksem kui Wielandile ja Outokumpule määratud trahvide kolmekordne lähtesumma.

47 Komisjon palub väite tagasi lükata.

48 Komisjon väidab eelkõige, et neljast asjaolust, mille komisjon tuvastas ja mis puudutasid rikkumise mõju turule, ei vaidlustanud hagejad ei oma vastuses vastuväiteteatisele ega hagiavalduses kolme, st mõju klientidele tehtud hinna- ja mahupakkumistele, kokkulepitud hinnatõusude rakendamine ja turuosade tasakaalustamine.

49 Komisjon rõhutab, et hagejad vaidlustasid neid kolme asjaolu esimest korda oma repliigis, mis kujutab endast seega uut õigusväidet ja on seetõttu vastuvõetamatu vastavalt kodukorra artikli 48 lõikele 2. Samuti väidab ta, et nimetatud asjaolud on vastuväiteteatises rikkumist moodustavate elementide hulgas välja toodud. Komisjon märgib, et vähendades hagejate trahvisummat 30% võrra, võttis ta eelkõige arvesse asjaolu, et nad neid fakte haldusmenetluses ei vaidlustanud. Ta rõhutab, et kui hagejad oleks vastuses vastuväiteteatisele neid vaidlustanud, siis ta ei oleks trahvisummat vähendanud. Seetõttu palub komisjon Esimese Astme Kohtul hagejatele määratud trahvi summat suurendada.

50 Samuti palub komisjon teise täiendava aruande vastuvõetamatuks tunnistada. Ta leiab, et see aruanne on vastuvõetamatu kodukorra artikli 48 lõike 1 kohaselt. Suutmata ümber lükata kriitikat varasemate arvutuste kohta, mille komisjon esitas oma kostja vastuses, üritasid teise täiendava aruande autorid kasutada uusi arvutusi, mille eesmärk oli asendada nendega esimeses täiendavas aruandes esitatud arvutused. Komisjon on seisukohal, et teine täiendav aruanne tuleks tagasi lükata ka kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt, kuna vaatamata asjaolule, et see on esitatud lisana, sisaldab see argumente, mis vastavad komisjoni kostja vastuses esitatud argumentide sisule.

Esimese Astme Kohtu hinnang

51 Kõigepealt tuleb lahendada komisjoni vastuvõetamatuse väited ja tema vastuhagi.

52 Alustuseks, mis puudutab „kartellikokkuleppe mõju neljast asjaolust kolme" vaidlustamist, siis tuleb tõdeda, et hagejad seadsid hagiavalduses kahtluse alla komisjoni järelduse, et rikkumisel oli turul tegelik ja üleüldine mõju. Nad väitsid, et kartellikokkuleppel ei olnud hindadele mingit märkimisväärset mõju ja nad leidsid, et turuosade tasakaalustamine ning hinnatõusude kehtestamine ei ole asjakohased, tõendamaks rikkumise tegelikku mõju.

53 Tuleb tõdeda, et hagejad esitasid need argumendid repliigis, vastates komisjoni väitele kostja vastuses, mille kohaselt kartellirikkumise neljast asjaolust kolme hagiavalduses ei vaidlustatud. Seega on komisjoni sellekohane vastuvõetamatuse väide ilmselgelt põhjendamatu ja tema vastuhagi seetõttu vastuvõetamatu.

54 Mis puudutab küsimust, kas teine täiendav aruanne on vastuvõetav tõend, siis tuleb meenutada, et kodukorra artikli 48 lõike 1 kohaselt võivad pooled repliigis ja vasturepliigis esitada oma argumentide kinnitamiseks täiendavaid tõendeid, kuid nad peavad nende hilist esitamist põhjendama. Siiski käsitleb see säte uute tõendite esitamist ja seda tuleb lugeda kodukorra artikli 66 lõiget 2 silmas pidades, mis sätestab selgelt, et vastutõendi esitamine ja varem esitatud tõendite täiendamine on lubatud (Euroopa Kohtu 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-185/95 P: Baustahlgewebe *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-8417, punkt 72, ja Esimese Astme Kohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-448/04: komisjon *vs.* Trends, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 52).

55 Käesolevas asjas lisati hagiavaldusele kaks majanduslikku uurimust, st esialgne aruanne ja esimene täiendav aruanne, et toetada hagejate väidet, mille kohaselt puudus rikkumisel igasugune mõju turule. Kostja vastuses esitas komisjon argumente, millega ta soovis tõendada, et esialgses aruandes ja esimeses täiendavas aruandes kasutatud metodoloogia ja mõõtmise alused olid vigased ja nende usaldusväärsus kaheldav ning et igal juhul ei lükka need aruanded ümber järeldust, et kartellikokkulepe mõjutas hindu.

56 Teine täiendav aruanne, millega soovitakse tagasi lükata komisjoni eespool kirjeldatud etteheiteid, ei ole seega uus tõend, nagu väidab komisjon, vaid tegemist on nende varem esitatud tõendite täiendamisega, mis puudutavad kartellikokkuleppe mõju puudumist hindadele ja mille hagejad olid juba esitanud hagiavalduses.

57 Mis puudutab komisjoni etteheidet selle kohta, et teine täiendav aruanne, olgugi et see on esitatud lisana, sisaldab argumente, mis käsitlevad kostja vastuses komisjoni poolt esitatud argumentide sisu, siis tuleb meenutada, et Esimese Astme Kohtu ülesanne ei ole lisadest otsida ja kindlaks teha neid väiteid ja argumente, mida võib lugeda hagi aluseks olevateks, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav ülesanne (vt Esimese Astme Kohtu 17. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-201/04: Microsoft *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-3601, punkt 94 ja viidatud kohtupraktika).

58 Käesolevas asjas lükkasid hagejad repliigis osalt tulemusetuse ja osalt põhjendamatuse tõttu tagasi komisjoni vastuväited seoses hagiavaldusele lisatud kahe aruandega. Seda silmas pidades väitsid hagejad repliigis, et isegi kui arvestada komisjoni metodoloogilise laadiga vastuväiteid, jäävad nimetatud aruannete tulemused samaks, st et kartellikokkulepe ei mõjutanud hindu. Hagejad väitsid samuti, et eespool nimetatud kahes aruandes sisalduvate teatud andmete komisjonipoolne tõlgendus oli statistilises mõttes väär.

59 Esimese Astme Kohus leiab, et teine täiendav aruanne ei sisalda uusi õigusväiteid, vaid toetab uute arvutusmeetodite ja ökonomeetriliste viidete abil repliigis esitatud väiteid. Sellest järeldub, et kõik hagejate poolt esimese väite raames esitatud tõendid ja etteheited tuleb tunnistada vastuvõetavateks.

60 Käesoleva väite põhjendatuse osas tuleb märkida, et hagejad vaidlustavad nii rikkumise raskuse hindamise komisjoni poolt (vt eespool punktid 12 ja 13) kui ka erineva kohtlemise, mida komisjon rakendas asjaomaste ettevõtjate turuosade alusel (vt eespool punkt 16).

61 Kõigepealt, mis puudutab asjaomaste ettevõtjate erinevat kohtlemist, siis viitab komisjoni sellekohane põhjendus vaidlustatud otsuses eelkõige vajadusele võtta arvesse „iga ettevõtja kaalu ja seega tema õigusvastase tegevuse tegelikku mõju konkurentsile" (vaidlustatud otsuse põhjendus 322). Siiski tuleb rõhutada, et isegi kui puuduvad tõendid rikkumise tegeliku mõju kohta turul, on komisjonil õigus rakendada erinevat kohtlemist turuosade alusel asjaomasel turul, nagu on välja toodud vaidlustatud otsuse põhjendustes 326–329.

62 Kohtupraktikast tuleneb, et iga asjaomase ettevõtja turuosa konkurentsi piirava tegevusega seotud turul kujutab endast objektiivset asjaolu, mis õiglaselt näitab nendest igaühe vastutust seoses selle tegevuse võimaliku kahjulikkusega normaalsetele konkurentsitingimustele (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punkt 197).

63 Mis puudutab rikkumise raskuse hindamist, tuleb samuti märkida, et isegi kui komisjon ei ole tõendanud, et kartellikokkuleppel oli turul tegelik mõju, ei mõjuta see rikkumise kvalifitseerimist „väga raskeks" ega seega ka trahvisummat.

64 Selles osas tuleb tõdeda, et konkurentsieeskirjade rikkumise eest määratavate karistuste ühenduse süsteemist, nagu see on määrusega nr 17 kehtestatud ja kohtupraktikas tõlgendatud, tuleneb, et kartellikokkulepped väärivad oma laadi tõttu kõige raskemaid trahve. Kartellikokkulepete võimalik tegelik mõju turule, eelkõige küsimus, mil määral tõi konkurentsi piiramine kaasa kõrgema turuhinna kui see, mis oleks olnud ilma kartellita, ei ole trahvide taseme kindlaksmääramisel otsustav kriteerium (vt selle kohta Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: Musiques diffusion française jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punktid 120 ja 129; 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-219/95 P: Ferriere Nord *vs.* komisjon, EKL 1997, lk I-4411, punkt 33; 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-286/98 P: Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-9925, punktid 68–77, ja 25. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-407/04 P: Dalmine *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-829, punktid 129 ja 130; eespool punktis 62 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punkt 225; vt samuti kohtujurist Mischo ettepanek Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsusele kohtuasjas C-283/98 P: Mo och Domsjö *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-9855, I-9858, punktid 95–101).

65 Tuleb lisada, et suunistest nähtub, et kokkuleppeid või kooskõlastatud tegevust, mille eesmärk on – nagu käesolevas asjas – esiteks hindade kehtestamine ja teiseks klientuuri jagamine, võib ainuüksi nende laadi tõttu kvalifitseerida „väga raskeks", ilma et oleks vaja, et sellist tegevust iseloomustaks konkreetne mõju või geograafiline ulatus. Seda järeldust kinnitab asjaolu, et kuigi „raskete" rikkumiste kirjelduses on otseselt mainitud mõju turule ja tagajärgi suurele osale ühisturust, ei mainita „väga raskete" rikkumiste kirjelduses seevastu ei tegelikku mõju ega teatava geograafilise ala mõjutamist (Esimese Astme Kohtu 25. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-38/02: Groupe Danone *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-4407, punkt 150).

66 Lisaks märgib Esimese Astme Kohus, et komisjon on asjaomase kartellikokkuleppe tegelikku mõju õiguslikult piisavalt tõendanud.

67 Seda silmas pidades tuleb rõhutada, et kohtupraktikas on tagasi lükatud hagejate eeldus, mille kohaselt komisjon – olukorras, kus ta trahvisumma kindlaksmääramisel tugineb kartellikokkuleppe tegelikule mõjule – on kohustatud teaduslikult tõestama, et on olemas tajutav majanduslik mõju turul ja põhjuslik seos selle mõju ja rikkumise vahel.

68 Esimese Astme Kohus on mitmel korral leidnud, et kartellikokkuleppe tegelik mõju turule tuleb lugeda piisavalt tõendatuks, kui komisjon suudab esitada konkreetseid ja usaldusväärseid kaudseid tõendeid, mis viitavad mõistliku tõenäosusega sellele, et kartellikokkuleppel oli mõju turule (vt eelkõige eespool punktis 36 viidatud kohtuotsus Scandinavian Airlines System *vs.* komisjon, punkt 122; Esimese Astme Kohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-59/02: Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3627, punktid 159–161; otsus kohtuasjas T-43/02: Jungbunzlauer *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3435, punktid 153–155; otsus kohtuasjas T-329/01: Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3255, punktid 176–178; otsus kohtuasjas T-322/01: Roquette Frères *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3137, punktid 73–75).

69 Selles osas tuleb märkida, et hagejad ei ole vaidlustanud eespool punktis 13 välja toodud nende faktide sisu, millele komisjon tugines, et järeldada kartellikokkuleppe tegeliku mõju olemasolu turule, st asjaolu, et hinnad langesid ajal, mil salajast kokkulepet eriti rangelt ei järgitud, ja tõusid oluliselt muudel perioodidel, müügimahtusid ja hinnatasemeid puudutavate andmete vahetamise süsteemi kehtestamine, kartellikokkuleppe poolte ühine suur turuosa ja asjaolu, et kartellikokkuleppes osalejate vastavad turuosad jäid suhteliselt stabiilseks kogu rikkumise vältel. Hagejad väitsid üksnes seda, et nimetatud asjaolud ei tõenda, et kõnealusel rikkumisel oli tegelik mõju turule.

70 Kohtupraktikast tuleneb, et komisjon võib eelnevas punktis viidatud tõendite alusel õiguspäraselt järeldada, et rikkumisel oli tegelik mõju turule (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Jungbunzlauer *vs.* komisjon, punkt 159; eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Roquette Frères *vs.* komisjon, punkt 78; eespool punktis 68 viidatud 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-59/02: Archer Daniels

Midland, punkt 165; eespool punktis 68 viidatud otsus kohtuasjas T-329/01: Archer Daniels Midland, punkt 181; Esimese Astme Kohtu 14. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-259/02–T-264/02 ja T-271/02: Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-5169, punktid 285–287).

71 Mis puudutab hagejate argumenti, mille kohaselt sisaldab toimik näiteid salajaste kokkulepete mittejärgimise kohta, siis tuleb märkida, et sellest, et kartelli liikmed alati kokkuleppeid ei järginud, ei piisa turule tekkiva mõju välistamiseks (vt selle kohta eespool punktis 65 viidatud Esimese Astme Kohtu otsus Groupe Danone *vs.* komisjon, punkt 148).

72 Hageja argumentidega tema enda käitumise kohta ei saa samuti nõustuda. Nimelt, hinnates kartellikokkuleppe mõju turule, on asjakohatu ettevõtja enda väidetav tegelik käitumine, arvesse tuleb võtta ainult rikkumisest tervikuna tulenevat mõju (Esimese Astme Kohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-224/00: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2597, punkt 167). Sama moodi ei saa komisjonile ette heita, et ta tuvastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 303, et esialgne aruanne ei võimalda ümber lükata tema järeldusi rikkumise tegeliku mõju kohta turule. Nimelt käsitleb selles aruandes sisalduv ökonomeetriline analüüs üksnes hagejaid puudutavaid arvandmeid.

73 Seega, arvestades eespool esitatud kaalutlusi, tuleb käesolev väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

74 Lisaks leiab Esimese Astme Kohus oma täieliku pädevuse raames ja eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades, et puudub alus seada kahtluse alla komisjoni hinnangut raskuse alusel kindlaks määratud trahvi lähtesumma kohta.

Teine väide, mis tugineb rikkumisega kahjustatud sektori suuruse mittekohasele hindamisele

Poolte argumendid

75 Teise väitega kinnitavad hagejad, et komisjon, hinnates asjaomase turu väärtuseks 288 miljonit eurot, liialdas selle suurusega ja sellest tulenevalt rikkumise raskusastmega, mille tõttu määrati ülemäära suur trahv. Hagejad väidavad samuti, et komisjoni lähenemisviis rikub võrdse kohtlemise põhimõtet.

76 Hagejad märgivad kõigepealt, et tööstuslike torude sektoris moodustub toodete koguhind tavaliselt vase hinnast, mis põhineb London Metal Exchange'i noteeringul (Londoni metallibörs, edaspidi „LME"), ja töötlemishinnast, mis vastab tootja poolt lisatavale väärtusele (edaspidi „töötlemismarginaal"). Tööstuslike torude valmistamiseks vajaliku toormaterjali hangib kas klient või torude tootja ise, kes lisab selle maksumuse koguhinnale.

77 Hagejad leiavad, et asjaomase turu suurus on trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel oluline tegur. Igal juhul väidavad hagejad, et käesolevas asjas määras komisjon lähtesumma kindlaks asjaomase turu suuruse alusel.

78 Hagejad väidavad, et nendel kui tööstuslike torude tootjatel puudus igasugune mõju peamise tooraine, st vase hinnale, mis moodustab ligikaudu kaks kolmandikku klientide poolt tasutavast lõpphinnast. Selles osas meenutavad hagejad, et metalli hinna määravad kindlaks LME igapäevased noteeringud ja et seda metalli hankides järgivad nad üksnes tööstuslike torude ostjate antud juhiseid. Seega on kliendid need, kes metalli

hinna kindlaks määravad. Seetõttu on metalli hind asjaolu, mis puudutab kliente. Metalli hinna kõikumine ei mõjuta hagejate rentaablust. Järelikult piirdub asjaomase turu tegelik majanduslik kaal töötlemismarginaaliga.

79 Lisaks ei ole mõiste „kogukäive", mida tuleb määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 sätestatud 10% ülemmäära kindlaksmääramisel arvesse võtta, käesoleval juhul tingimata asjakohane, kuna komisjon ja ühenduste kohtud võivad käibe mõistet asjaomase turu suuruse arvutamisel tõlgendada erinevalt. Nimelt viitab käive kaubaturu ulatusele ebatäpselt. Teatud juhtudel võivad muud tegurid võimaldada komisjonil hinnata turu ulatust paremini.

80 Tuginedes eeltoodule, väidavad hagejad, et komisjon oleks pidanud asjaomase turu suuruse hindamisel vähendama kõnealuste toodete koguhinda ligikaudu kahe kolmandiku võrra, mis oleks tinginud väiksema trahvi lähtesumma kindlaksmääramise. Hagejad leiavad, et jättes vase hinna asjaomase turu käibest maha arvamata, eiras komisjon turu tegelikku majanduslikku olukorda ja määras kindlaks sellise trahvi lähtesumma, mis oli rikkumise raskusega võrreldes liiga suur, rikkudes seeläbi määruse nr 17 artiklit 15 ja suuniseid.

81 Hagejad on seisukohal, et asjaolu, et kartell sisaldas lisaks töötlemismarginaalis ja muudes kaubandustingimustes kokkuleppimisele turgude ja klientuuri jagamist ning ebaseaduslikku teabevahetust, ei muuda valeks nende väidet, mille kohaselt tuli kõnealuse turu suurust trahvi lähtesumma leidmisel hinnata üksnes käibe alusel, mis vastab töötlemismarginaalile.

82 Lisaks väidavad hagejad, et selleks, et karistus oleks hoiatav, peab ta olema seotud kartelli tuluga, ning et käesolevas asjas ei sõltunud kartelli liikmete tulu metalli hinnast, vaid ainult torude töötlemismarginaalist. Peale selle toob komisjoni formalistlik lähenemisviis kaasa selle, et tootmisahelas järgneval turul tegutsevaid ettevõtjaid koheldakse karmimalt kui neid, kes tegutsevad sellele eelneval turul. Sama kehtib ka ettevõtjate suhtes, kes töötlevad kallimaid toormaterjale kui need ettevõtjad, kes töötlevad odavamaid toormaterjale.

83 Komisjon palub hagejate väite tagasi lükata. Lisaks väidab ta oma vasturepliigis, et vaidlustatud otsuses sisalduvaid teatud järeldusi, mis puudutavad hinnakokkuleppe laiendamist makse- ja tarnetingimustele ning laovarudele, vaidlustasid hagejad esimest korda repliigis. Komisjon märgib samuti, et vähendades KME kontserni trahvisummat koostööteatise alusel 30% võrra, võttis ta eelkõige arvesse asjaolu, et KME kontsern neid järeldusi ei vaidlustanud. Seetõttu palub komisjon Esimese Astme Kohtul tunnistada eelmainitud argumendid vastuvõetamatuks ja igal juhul suurendada oma täieliku pädevuse raames KME kontsernile määratud trahvi summat.

Esimese Astme Kohtu hinnang

84 Kõigepealt tuleb tõdeda, et otsust ei ole vaja teha ei komisjoni vastuvõetamatuse väite ega ka tema vastuhagi kohta. Nimelt, vastates kohtuistungil Esimese Astme Kohtu küsimustele, möönsid hagejad otseselt, et kõnealune kartellikokkulepe hõlmas nii makse- ja tarnetingimusi kui ka laovarusid. Igal juhul tuleb tõdeda, et vastuvõetamatuse väide on põhjendamatu ja et vastuhagi on vastuvõetamatu, kuna toimikust nähtub, et väite, mille kohaselt puudutas rikkumine üksnes töötlemisturgu, esitasid hagejad nii haldusmenetluses kui ka hagiavalduses.

85 Sisulise külje osas tuleb kõigepealt rõhutada, et suunistes, mida komisjon vaidlustatud otsuses kohaldas (vt eespool punkt 32), esitatud metodoloogia vastab koguloogikale, mille kohaselt tuleb rikkumise raskuse alusel kindlaksmääratud trahvi üldise lähtesumma arvutamisel arvesse võtta rikkumise laadi, selle tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja asjakohase geograafilise turu suurust (suuniste punkti 1A esimene lõik). Seejärel individualiseeritakse trahvi üldine lähtesumma iga osaleja suhtes vastavalt eelkõige tema suurusele.

86 Lisaks võib komisjon, olemata selleks siiski kohustatud, võtta trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel arvesse kahjustatud turu suurust (Esimese Astme Kohtu 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-15/02: BASF *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-497, punkt 134, ja eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Roquette Frères *vs.* komisjon, punktid 149 ja 150).

87 Ometi tuleneb vaidlustatud otsusest selgelt, et komisjon otsustas antud asjas arvestada asjaomase rikkumise raskuse hindamisel tööstuslike torude turu suurust EMP-s. Olgugi et komisjon oli juba rikkumise laadi alusel tuvastanud, et see rikkumine oli suuniste tähenduses „väga raske" (põhjendus 294), määras ta vaidlustatud otsuses rikkumise raskusastme ja sellest tulenevalt trahvi üldise lähtesumma kindlaks võttes arvesse kartelli tegelikku mõju turule (põhjendused 295–314), asjaomase turu geograafilist ulatust (põhjendused 315–317) ja asjaolu, et rikkumisega puudutatud sektor oli oluline turg, mille suuruseks EMP-s hinnati kuni 288 miljonit eurot (põhjendused 318 ja 319).

88 Kuigi rikkumise raskuse ja trahvi üldise lähtesumma hindamisel oli asjaomase turu suurus vaid üks teguritest, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugines, võttis ta seda siiski nimetatud summa kindlaksmääramisel tegelikult arvesse. Komisjoni kinnitus, et hagejale määratud trahvi lähtesumma ei oleks olnud tingimata väiksem kui 35 miljonit eurot, kui vase hind oleks turu käibest maha arvatud, tuleb seega tagasi lükata.

89 Seetõttu tuleb kontrollida, kas komisjon eksis, kui ta võttis kahjustatud turu suuruse hindamisel arvesse vase hinda.

90 Hagejad väidavad selles osas esiteks, et tööstuslike torude tootjad vase hinda ei kontrolli, kuna see määratakse kindlaks vastavalt LME-le, ja teiseks, et tööstuslike torude ostjad ise otsustavad, mis hinnaga metalli osta. Hageja rõhutab samuti, et metalli hinna kõikumised ei mõjuta nende kasumit mingil moel.

91 Siiski tuleb tõdeda, et ühestki mõistlikust põhjendusest ei tulene, et asjaomase turu käive tuleks arvutada teatud tootmiskulusid välja jättes. Nagu komisjon on õigesti märkinud, esinevad kõikides tööstussektorites lõpptootega lahutamatult seotud kulud, mida tootja ei saa kontrolli all hoida, kuid mis moodustavad siiski olulise osa kogu tema tegevusest ja mida seega ei saa trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel tema käibest välja jätta (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-491, punktid 5030 ja 5031). Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et vase hind moodustab tööstuslike torude lõpphinnast olulise osa või et vase hinna kõikumise oht on suurem kui muude toorainete puhul.

92 Lõpuks, mis puudutab hagejate erinevaid etteheiteid, millega soovitakse kinnitada, et asjaomase turu käibe kriteeriumi asemel oleks trahvide hoiatava mõju eesmärki ja võrdse kohtlemise põhimõtet silmas pidades sobivam määrata nende trahvisumma kindlaks kahjustatud sektori rentaabluse või sellega seonduva lisaväärtuse alusel, siis tuleb tõdeda, et need ei ole asjassepuutuvad. Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et

rikkumise raskus tehakse kindlaks mitme asjaolu põhjal, millega seoses on komisjonil lai kaalutlusõigus (Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-101/05 ja T-11/05: BASF *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-4949, punkt 65), kuna kohustuslikult arvesse võetavate tingimuste kohta ei ole kehtestatud siduvat või ammendavat loetelu (eespool punktis 64 viidatud kohtuotsus Dalmine *vs.* komisjon, punkt 129), ning seega peab komisjon, mitte ühenduste kohus oma kaalutlusruumi raames ja kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttest ning määrusest nr 17 tulenevate piirangutega otsustama, milliseid tegureid ja arvandmeid arvestada, et rakendada poliitikat, mis tagab EÜ artiklis 81 sätestatud keeldudest kinnipidamise.

93 Järgmiseks on vaieldamatu, et ettevõtja või turu käive on rikkumise raskuse hindamise tegurina tingimata ebamäärane ja mittetäielik. See ei erista ei kõrge lisaväärtuse ja madala lisaväärtusega turge ega kasumlikke ja vähem kasumlikke ettevõtjaid. Siiski, vaatamata selle umbkaudsele laadile, käsitlevad ühenduse seadusandja, komisjon ja Euroopa Kohus praegu käivet konkurentsiõiguses kohase kriteeriumina, et hinnata asjaomaste ettevõtjate suurust ja majanduslikku võimsust (vt eelkõige eespool punktis 64 viidatud kohtuotsus Musique diffusion française jt *vs.* komisjon, punkt 121; määruse nr 17 artikli 15 lõige 2, nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40) põhjendus 10 ning artiklid 14 ja 15).

94 Kõike eelnevat arvestades tuleb järeldada, et komisjon käitus õigesti, kui võttis asjaomase turu suuruse määratlemisel arvesse vase hinda.

Kolmas väide, mis tugineb trahvi lähtesumma ekslikule suurendamisele rikkumise kestuse tõttu

Poolte argumendid

95 Hagejad väidavad sisuliselt, et suurendades neile määratud trahvi lähtesummat 10% võrra iga rikkumises osaletud aasta eest, rikkus komisjon suuniseid ja võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtteid, kuna ta ei arvestanud kartellikokkuleppe intensiivsuse muutumist selle kestuse jooksul.

96 Selles osas märgivad nad, et suurendamine 10% võrra iga rikkumise aasta eest kujutab endast maksimaalset suurendamist, mida komisjon võib pikaajaliste rikkumiste puhul suuniste alusel kohaldada. Seega ei ole trahvi lähtesumma suurendamine kestuse alusel mehhaaniline, vaid see peab olema proportsionaalne sellega, milline on rikkumise tegelik ja objektiivne mõju tarbijatele.

97 Hagejad rõhutavad, et asjaolu, et komisjon võib keeruliste kartellikokkulepete puhul tugineda mõistele „üks ja vältav rikkumine" selleks, et laiendada vastutust ettevõtjatele, kes otseselt ei osalenud kogu kartellikokkuleppe kõikides elementides, muudab vältimatuks selle, et trahvisumma suurendamist kestuse alusel tuleb kohandada kartellikokkuleppe võimalike vähem aktiivsete perioodide alusel.

98 Käesoleval juhul ei õigusta faktilised asjaolud 10% suurendamist aasta kohta, sest esiteks ei omanud kõnealune kartellikokkulepe hindadele mingisugust märkimisväärset mõju ja teiseks oli kartellikokkuleppega seonduvate tegevuste intensiivsus rikkumise jooksul erinev, nagu komisjon vaidlustatud otsuse erinevates põhjendustes ka märkis.

99 Komisjon palub käesolev väide tagasi lükata.

Esimese Astme Kohtu hinnang

100 Tuleb meenutada, et trahvi suurendamine kestuse alusel ei ole piiratud olukorraga, kus kestuse ja konkurentsieeskirjades sätestatud ühenduse eesmärkidele põhjustatud suure kahju vahel esineb otsene seos (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-203/01: Michelin *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-4071, punkt 278 ja viidatud kohtupraktika).

101 Lisaks tuleneb suunistest, et komisjon ei ole ette näinud rikkumise raskuse ja kestuse hindamise kattumist ega omavahelist sõltuvust.

102 Vastupidi, esiteks tuleneb suuniste mõttest, et need näevad ette rikkumise raskuse hindamise selleks, et määratleda trahvi üldist lähtesummat. Teiseks analüüsitakse

rikkumise raskust seoses asjaomase ettevõtja iseloomulike tunnustusega, eelkõige seoses tema suuruse ja positsiooniga vastaval turul, mis võib kaasa tuua lähtesumma kaalumise, ettevõtjate jaotamise kategooriatesse ja konkreetse lähtesumma kindlaksmääramise. Kolmandaks võetakse rikkumise kestust arvesse selleks, et määrata kindlaks põhisumma, ja neljandaks näevad suunised ette raskendavate ja kergendavate asjaolude arvessevõtmise, mis võimaldab trahvisummat kohandada lähtudes eelkõige asjaomaste ettevõtjate aktiivsest või passiivsest rollist rikkumise toimepanemisel.

103 Sellest järeldub, et pelk asjaolu, et komisjon jättis endale võimaluse suurendada iga rikkumise aasta eest trahvi pikaajaliste rikkumiste puhul kuni 10% summast, mis määrati rikkumise raskuse eest, ei kohusta teda kuidagi kinnitama seda määra kartelli tegevuse intensiivsuse, selle tagajärgede või isegi rikkumise raskuse alusel. Komisjoni ülesanne on otsustada oma ulatusliku kaalutlusruumi piires (vt eespool punkt 36), millist suurendamismäära ta kavatseb rikkumise kestuse alusel kohaldada.

104 Käesolevas asjas tuvastas komisjon eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustes 335 ja 340, et KME kontsern osales rikkumises 12 aasta ja 10 kuu jooksul, st pikaajaliselt suuniste tähenduses, ja seega suurendas ta trahvi 125% võrra. Nii toimides ei eiranud komisjon eeskirju, mille ta endale suunistega on kehtestanud. Lisaks leiab Esimese Astme Kohus, et 125% suurendamine ei ole antud juhul ilmselgelt ebaproportsionaalne.

105 Kõigist neist kaalutlustest tuleneb, et väide, mis puudutab trahvisumma suurendamist kestuse alusel, tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, mis tugineb teatud kergendavate asjaolude arvesse võtmata jätmisele

Poolte argumendid

106 Neljanda väite raames esitavad hagejad neli etteheidet ja väidavad, et komisjon rikkus suuniste punkti 3, keeldudes teatud kergendavaid asjaolusid arvesse võtmast.

107 Esiteks väidavad hagejad, et kuigi nad vaidlusaluste kokkulepete kohaldamisest süstemaatiliselt ei hoidunud, kohaldasid nad neid piiratult, mis peaks endast kujutama kergendavat asjaolu.

108 Teiseks väidavad hagejad, et komisjon eksis, kui ta ei võtnud arvesse asjaolu, et pärast komisjoni teostatud kontrolle lõpetasid hagejad rikkumise kohe ja vabatahtlikult.

109 Kolmandaks leiavad hagejad, et komisjon eksis, kui ta keeldus pidamast tööstuslike torude sektori rasket majanduslikku olukorda kergendavaks asjaoluks. Sellega rikkus ta võrdse kohtlemise põhimõtet ja ületas ulatuslikult oma kaalutlusõigust, sest käesolevas asjas kohaldas ta palju rangemaid kriteeriume kui need, mida ta on kohaldanud

võrreldavates olukordades. Selles osas viitavad hagejad komisjoni varasematele otsustele, milles rasked majandustingimused õigustasid trahvide põhisummade vähendamist.

110 Neljandaks väidavad hagejad, et komisjon, rikkudes suuniste punkti 3 kuuendat taanet ning õigluse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, ei võtnud vaidlustatud otsuses kohaselt arvesse nende panust rikkumise kogukestuse tuvastamisse. Komisjoni 10. detsembri 2003. aasta otsusest 2005/349/EÜ [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 alusel algatatud menetluses (Kaasus COMP/E-2/37.857 – Orgaanilised peroksiidid) (ELT 2005, L 110, lk 44) tuleneb, et ettevõtjale, kes esitab komisjonile otsustavat teavet või kes täiendab komisjoni käsutuses olevaid tõendeid osas, mis puudutab rikkumise teatud perioode, nende perioodide eest trahvi ei määrata.

111 Vähendades käesolevas asjas sel alusel trahvi põhisummat üksnes Outokumpul, eiras komisjon asjaolu, et hagejad esitasid esimesena otsustavaid tõendeid rikkumise kohta perioodidel 1988. aasta maist kuni 1992. novembrini ja 1998. aasta maist kuni 1999. aasta lõpuni. Komisjon rikkus seega võrdse kohtlemise põhimõtet ja tegi vea, kui arvestas neid perioode hagejatele määratud trahvi arvutamisel.

112 Hagejad ei ole nõus komisjoni tõlgendusega, mille kohaselt saab suuniste punkti 3 kohaldada ettevõtja suhtes, kes esimesena avaldab rikkumise kestuse, mis tähendab, et sel alusel saab põhisummat vähendada vaid ühel ettevõtjal. Koostöö hüvitamine ajalise järjestuse põhjal, sõltumata koostööd tegeva ettevõtja poolt esitatud teabe ja dokumentide kvaliteedist ja mahust, on vastuolus selles valdkonnas komisjoni järgitava

eesmärgiga, milleks on tagada see, et kartellikokkulepped tuvastatakse ja keelatakse seeläbi, et on olemas täielik juurdepääs kõrge tõendamisväärtusega dokumentidele ja otsustavale teabele.

113 Komisjon palub väide tagasi lükata.

Esimese Astme Kohtu hinnang

114 Kõigepealt tuleb meenutada, et komisjon on põhimõtteliselt kohustatud trahvisummade määramisel järgima suuniste tingimusi (vt eespool punkt 33). Suunistes ei ole siiski märgitud, et komisjonil tuleb alati eraldi arvesse võtta nende suuniste punktis 3 loetletud igat kergendavat asjaolu, ja ta ei ole kohustatud tegema lisavähendamist automaatselt, kuna seda, kas trahvi võimalik vähendamine kergendavate asjaolude alusel on asjakohane, tuleb hinnata igakülgselt ja võtta arvesse kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid tervikuna.

115 Suuniste vastuvõtmine ei muuda asjakohatuks varasemat kohtupraktikat, mille kohaselt on komisjonil kaalutlusõigus, mis võimaldab tal arvesse võtta või jätta arvesse võtmata teatud asjaolusid selliste trahvisummade määramisel, mida ta kavatseb ettevõtjale määrata eelkõige juhtumi asjaolude alusel. Kuna suunistes puudub kohustuslik märge kergendavate asjaolude kohta, mida võidakse arvestada, tuleb asuda seisukohale, et komisjon on säilitanud endal teatud kaalutlusõiguse hindamaks üldiselt seda, millisel määral on võimalik kergendavate asjaolude esinemisel trahvisummasid vähendada.

116 Esimese etteheite osas tuleb tõdeda, et sellega ei saa nõustuda, kuna kohtupraktikast tuleneb selgelt, et suuniste punkti 3 teise taande kohaldamiseks peavad rikkujad tõendama, et nad käitusid turul konkureerivalt, või vähemalt seda, et nad on selgelt ja märgatavalt rikkunud asjaomase kartellikokkuleppega kehtestatud kohustusi niivõrd, et see häiris selle toimimist, ning et nad ei jätnud lepinguga liitumise muljet ega õhutanud seega teisi ettevõtjaid kõnealust kartellikokkulepet täitma (Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-50/00: Dalmine *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2395, punkt 292, ja 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-26/02: Daiichi Pharmaceutical *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-713, punkt 113).

117 Käesolevas asjas ei väida hagejad, et nad on selgelt ja märgatavalt olnud asjaomase kartellikokkuleppe rakendamise vastu niivõrd, et see häiris selle toimimist. Seega ei ole esimene etteheide põhjendatud.

118 Teise etteheite osas tuleb meenutada, et suuniste punkti 3 kolmanda taande kohaselt on „rikkumise lõpetamine kohe, kui komisjon sekkub (eriti kui ta teostab kontrolli)", üks kergendavatest asjaoludest. Trahvi vähendamine sel alusel, et rikkumine lõpetati kohe, kui komisjon sekkus, ei ole siiski automaatne, vaid sõltub konkreetse juhtumi asjaolude hindamisest komisjoni poolt tema kaalutlusõiguse raames.

119 Käesolevas asjas puudutab kõnealune rikkumine salajast kartellikokkulepet, mille esemeks on hindade kindlaksmääramine ja turgude jagamine. Seda tüüpi kokkulepe on EÜ artikli 81 lõike 1 punktides a ja c otseselt keelatud ning see kujutab endast eriti rasket rikkumist. Seega pidid pooled olema teadlikud oma käitumise ebaseaduslikust laadist. Kartellikokkuleppe salajane laad kinnitab asjaolu, et nii see ka oli. Seetõttu leiab Esimese Astme Kohus, et ei ole mingit kahtlust, et pooled panid rikkumise toime tahtlikult. Esimese Astme Kohus on juba otseselt sedastanud, et tahtlikult toime

pandud rikkumise lõpetamist ei saa lugeda kergendavaks asjaoluks, kui selle lõpetamise tingis komisjoni sekkumine (Esimese Astme Kohtu 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-157/94: Ensidesa *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-707, punkt 498).

120 Eelnevat arvesse võttes tuleb hagejate etteheide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

121 Lisaks leiab Esimese Astme Kohus oma täieliku pädevuse raames, et asjaolu, et hagejad lõpetasid kõnealuse rikkumise pärast komisjoni esimest sekkumist, ei õigusta igal juhul nende trahvisumma vähendamist. Selline lõpetamine on kohane ja tavapärane reaktsioon komisjoni sekkumisele ning seda ei saa samastada nende enda iseseisva algatusega. Samamoodi kujutas nimetatud lõpetamine endast üksnes naasmist seadusliku tegevuse juurde ning see ei teinud komisjoni uurimist tõhusamaks.

122 Kolmanda etteheite osas tuleneb kohtupraktikast, et komisjonil ei ole kohustust lugeda kergendavaks asjaoluks asjaomase sektori halba finantsolukorda. Kuigi komisjon võttis varasemates asjades sektori majanduslikku olukorda kergendava asjaoluna arvesse, ei tähenda see, et ta peaks selle praktika järgimist tingimata jätkama. Nimelt tekivad kartellid üldiselt siis, kui sektoril on raskusi (vt eespool punktis 62 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punkt 345 ja viidatud kohtupraktika). Seega tuleb kolmas etteheide tagasi lükata.

123 Neljanda etteheite osas tuleb kõigepealt tõdeda, et 1996. aasta koostööteatise alusel ei saanud ei Outokumpule ega hagejatele määratud trahvi lõppsummat vähendada

rohkem kui 50% võrra, kuna nad ei teatanud komisjonile rikkumisest enne, kui viimane oli teostanud kontrollimised, mis andsid talle piisavalt põhjust alustada vaidlustatud otsusega päädinud rikkumismenetlust.

124 Samuti on selge, et komisjon sai kartelli kogukestusest esimest korda teada Outokumpu 30. mai 2001. aasta märgukirjaga. Äriühingu Mueller Industries poolt varem esitatud teabe põhjal oli komisjon vaid suuteline tõendama rikkumise olemasolu 1994. aasta maist kuni 1998. aasta maini. Ometi väidavad hagejad, et just tänu sellele teabele, mida nemad 2002. aasta oktoobris komisjonile esitasid, sai viimane lõplikult tõendada kartelli olemasolu 1988. maist kuni 1992. aasta novembrini ning 1998. aasta maist kuni 1999. aasta lõpuni.

125 Rikkumise täiendava kestuse tuvastamine võimaldas komisjonil suurendada rikkujatele määratud trahvide lähtesummasid suuniste punkti 1 B alusel 40% asemel 125% võrra. Ettevõtjad, kes esitasid komisjonile teavet rikkumise täiendava kestuse kohta, riskisid seega sellega, et nende trahvide lähtesummat suurendatakse täiendavalt 85 protsendipunkti võrra.

126 Tegemist on 1996. aasta koostööteatisele omase paradoksiga, et ettevõtjat, kes kuulub nimetatud teatise punkti D alla ja kes esitab komisjonile uut teavet, ähvardab oht, et teda karistatakse karmimalt kui siis, kui ta ei oleks seda teavet komisjonile esitanud. Seda paradoksi võimaldab leevendada suuniste punkti 3 kuues taane, mille kohaselt võib „ettevõtja tõhus koostöö menetluses väljaspool [1996. aasta koostööteatise] kohaldamisala" [mitteametlik tõlge] kujutada endast kergendavat asjaolu.

127 Kohaldades – ilma seda märkimata – käesolevas asjas suuniste punkti 3 kuuendat taanet, andis komisjon tegelikult Outokumpule kaitse osas, mis puudutab kartellikokkuleppe täiendavat kestust, millest ta enne tema 30. mai 2001. aasta märgukirja saamist ei olnud teadlik (vaidlustatud otsuse põhjendus 386).

128 Seega tuleb kontrollida, kas komisjon oli kohustatud – kas suuniste punkti 3 kuuenda taande alusel või vastavalt võrdse kohtlemise põhimõttele – võimaldama ka hagejatele vähendamist teabe eest, mille nad esitasid komisjonile rohkem kui 16 kuud pärast Outokumput ja mis puudutas aastaid 1988–1992 ja 1998–1999.

129 Selles osas tuleb meenutada, et kergendavate asjaolude kohaldamisel on komisjonil kaalutlusruum (Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-44/00: Mannesmannröhren-Werke *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2223, punkt 307).

130 Järgmisena tuleb rõhutada, et trahvide eest kaitsmise loogikale on omane, et seda saab anda vaid ühele kartelli liikmele, kuna kartelli sees soovitakse luua ebakindel õhustik, julgustades sellest komisjoni teavitama. See ebakindlus tuleneb täpsemalt asjaolust, et kartellikokkuleppes osalejad teavad, et ainult üks nende seast võib saada trahvi eest kaitse, kui ta kaebab teiste rikkumises osalejate peale, tekitades seega ohu, et neile määratakse suuremad trahvid.

131 Sellises olukorras, nagu on kõne all käesolevas asjas, kus komisjon teab, et kartellikokkulepe on olemas, kuid tal ei ole teatud olulisi tõendeid, et tõendada selle rikkumise kogukestust, on eriti soovitav sellist mehhanismi kasutada, eelkõige selleks, et vältida rikkujate kokkulepet nimetatud tõendite varjamiseks.

132 Selline olukord erineb olukorrast, kus komisjon on tõenditest juba teadlik, kuid ta üritab neid täiendada. Sellisel juhul õigustab ühele ettevõtjale trahvi eest kaitse andmise asemel rikkujate trahvide vähendamist asjaolu, et enam ei ole eesmärk paljastada asjaolu, mis võib kaasa tuua määratud trahvi suurendamise, vaid koguda nii palju tõendeid kui võimalik, et tugevdada komisjoni suutlikkust kõnealuseid fakte tõendada.

133 Mis puudutab Outokumpu ja hagejate väidetavalt ebavõrdset kohtlemist, siis piisab, kui märkida, et nad ei olnud võrreldavates olukordades, kuna Outokumpu esitas rohkem kui aasta enne hagejaid komisjonile teabe, mis puudutas kartellikokkuleppe kaheksa ja poole aasta pikkust täiendavat kestust.

134 Eelnevat arvestades tuleb neljas etteheide tagasi lükata.

135 Seega tuleb käesolev väide tervikuna tagasi lükata.

Viies väide, mis tugineb trahvisumma ebapiisavale vähendamisele 1996. aasta koostööteatise alusel

Poolte argumendid

136 Esiteks võrdlevad hagejad oma koostööd ja neile võimaldatud 30% vähendamist kohtlemisega, mida varasemates asjades kolmandate isikute suhtes rakendati. Nad leiavad selles osas, et neid on koheldud ebasoodsamalt.

137 Teiseks leiavad hagejad, et arvestades kasu, mida nende koostöö uurimisele andis, oleks nende trahvisummat pidanud 1996. aasta koostööteatise punkti D alusel vähendama rohkem kui 30% võrra. Selles osas väidavad nad kõigepealt, et nad esitasid komisjonile vabatahtlikult teavet, mis ületas selle, mille nad olid vastavalt määruse nr 17 artiklile 11 kohustatud avaldama, seejärel väidavad nad, et see teave kirjeldas üksikasjalikult kartelli toimimist, ja lõpuks, et teatud osa sellest teabest oli otsustav, et tõendada rikkumise olemasolu 1988. aasta maist kuni 1992. aasta novembrini ning 1998. aasta maist kuni 1999. aasta lõpuni.

138 Kolmandaks väidavad hagejad, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, vähendades Outokumpule määratud trahvi 50% võrra. Komisjon rikkus seda põhimõtet ka seeläbi, et arvestas Outokumpu koostööd nii selleks, et vähendada trahvi 50% võrra 1996. aasta koostööteatise peatüki D alusel, kui ka selleks, et võtta arvesse kergendavat asjaolu suuniste alusel.

139 Komisjon palub käesolev väide tagasi lükata.

Esimese Astme Kohtu hinnang

140 Mis puudutab hagejate poolt käesoleva asja võrdlemist komisjoni varasema praktikaga, siis tuleb märkida, et kohtupraktikast tuleneb, et ainuüksi asjaolu, et oma varasemas otsustuspraktikas on komisjon teatava käitumise korral võimaldanud teatud määral trahvi vähendamist, ei tähenda veel, et tal on kohustus sarnase käitumise hindamisel

hilisemas haldusmenetluses vähendada trahvi sama palju (vt Esimese Astme Kohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-31/99: ABB Asea Brown Boveri *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1881, punkt 239 ja viidatud kohtupraktika). Hagejad ei saa seega tugineda teistes asjades võimaldatud trahvisummade vähendamistele.

141 Teiste etteheidete osas tuleb samuti meenutada, et kartelli liikmete osutatud koostöö hindamise raames saab vaidluse aluseks olla üksnes komisjoni ilmselge hindamisviga, kuna komisjonil on ulatuslik hindamisruum ettevõtja koostöö kvaliteedi ja kasulikkuse hindamisel, eeskätt teiste ettevõtjate panusega võrreldes (Euroopa Kohtu 10. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-328/05 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-3921, punkt 88). Siiski ei tohi komisjon selle hindamise raames rikkuda võrdse kohtlemise põhimõtet.

142 Seda silmas pidades tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuses möönis komisjon, et hagejate esitatud teave ületas seda, mille esitamist neilt määruse nr 17 artikli 11 alusel oleks võinud nõuda. Samuti tunnistas komisjon, et hagejad esitasid uusi tõendeid ja kinnitasid olemasolevaid tõendeid rikkumise kogu kestuse kohta, st aastate 1988–2001 kohta. Ta võttis arvesse eelkõige asjaolu, et hagejad aitasid tal hinnata kartelli ulatust aastatel 1997–1999. Siiski väitis komisjon, et hagejad ei olnud ei esimesed ega peamised ettevõtjad, kes esitasid otsustavaid tõendeid perioodi 1998. maist kuni 1992. aasta novembrini ja aastate 1997–1999 kohta. Komisjon võttis arvesse ka asjaolu, et hagejad hakkasid temaga koostööd tegema alles vastuses kirjale, mis neile määruse nr 17 artikli 11 alusel oli 2002. aasta juulis saadetud (vaidlustatud otsuse põhjendused 415–417, 419, 420 ja 423).

143 Kõigepealt tuleb rõhutada, et komisjonile ei saa ette heita seda, et ta arvestas 1996. aasta koostööteatise punkti D kohaldamisel spontaansust, millega talle teavet esitati (eespool punktis 140 viidatud kohtuotsus ABB Asea Brown Boveri *vs.* komisjon, punktid 237 ja 238). Leebuspoliitika raames on komisjonil lubatud vähendada temaga spontaanselt

koostööd tegevate ettevõtjate trahvisummat rohkem kui nendel, kes seda ei tee. Antud asjas on selge, et vastupidi Outokumpule oli vaja oodata informatsiooninõude saatmist, et hagejad koostööd teeksid.

144 Mis puudutab perioodi 1988. aasta maist kuni 1992. aasta novembrini, siis nähtub toimikust, et komisjon tõdes õigesti, et nimetatud perioodi kirjeldus, mille hagejad esitasid, ei olnud ei üksikasjalikum ega täielikum kui see, mille esitas Outokumpu, ja et siis, kui hagejad hakkasid koostööd tegema, olid komisjonil ligikaudu 16 kuud olemas olnud otsustavad tõendid, mis pärinesid muudest allikatest ja mis kinnitasid rikkumise toimumist neil aastatel. Nii Outokumpu varasem koostöö kui ka kontrollimistel leitud kaks dokumenti näitasid, et kartellikokkulepe ulatus aastasse 1988.

145 Mis puudutab perioodi 1998. aasta maist kuni 1999. aasta lõpuni, siis tuleb märkida, et toimikust ei nähtu, et komisjon oleks eiranud hagejate koostööd. Vastupidi, vaidlustatud otsuse põhjenduses 419 kinnitas komisjon, et hagejate koostöö oli talle teatud määral kasulik osas, mis puudutab aastaid 1997–1999. Komisjonile ei saa ette heita, et märkis selles põhjenduses samuti, et tal oli enne hagejate koostööd tõendeid teatud hulga kohtumiste ja konfidentsiaalsete andmete vahetamiste kohta, mis leidsid aset nimetatud perioodil, kuna seda väidet kinnitavad toimikus sisalduvad tõendid.

146 Samuti tuleneb eeltoodust, et hagejad ei ole tõendanud, et komisjon tegi nende koostöö hindamisel ilmse vea.

147 Argumendi osas, et hagejaid koheldi diskrimineerivalt, piisab sellest, kui meenutada, et hagejad ja Outokumpu ei olnud võrreldavas olukorras, kuna Outokumpu tegi

komisjoniga koostööd palju varem kui hagejad ja kuna hagejad hakkasid komisjoniga koostööd tegema alles pärast informatsiooninõude saamist.

148 Lisaks ei kujuta asjaolu, et Outokumpule määratud trahvi summat vähendati nii 1996. aasta koostööteatise kui ka suuniste alusel seetõttu, et ta tegi komisjoniga koostööd palju varem kui teised ettevõtjad, endast hagejate diskrimineerimist. See, et Outokumpu trahvisummat vähendati suuniste punkti 3 kuuenda taande alusel, on seotud nende suuniste ja 1996. aasta koostööteatise vastastikuse toimega. Kui hagejad oleksid komisjoniga koostöö tegemisel olnud esimesed ettevõtjad, oleks nende suhtes võinud kohaldada nii 1996. aasta koostööteatist kui ka suuniseid.

149 Kõike eelnevat arvestades tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Nõue tasuda pangagarantii esitamisega seonduvad kulud

150 Hagejad ei ole selle nõude toetuseks esitanud ühtegi argumenti. Seega ei vasta hagiavaldus selles osas Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 21 ja kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c kehtestatud minimaalsetele nõuetele, et nõue oleks vastuvõetav. Järelikult tuleb see vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta.

Kohtukulud

151 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista hagejatelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**

2. **Mõista kohtukulud välja KME Germany AG-lt, KME France SAS-ilt ja KME Italy SpA-lt.**

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 6. mail 2009 Luxembourgis.

Allkirjad